

گزارش

سخنگو، وزرا و معاونان دولت در حاشیه جلسه هیئت وزیران چه گفتند؟

دولت زیر ذره‌بین؛ از خلیج فارس تا بنزین

گروه سیاست، در حاشیه جلسه دیروز هیئت دولت، مجموعه‌ای از سخنان و مواضع وزرا و مسئولان ارشد دولتی، تصویر نسبتاً روشنی از جهت‌گیری‌های اجرایی و سیاسی دولت در حوزه‌های مختلف ارائه داده؛ از دیپلماسی منطقه‌ای و تحولات مرتبط با مذاکرات تا جزئیات تازه‌ای از سیاست‌های اقتصادی، اجتماعی، زیست‌محیطی و فرهنگی کشور. حضور وزرا در حیط دولت نه‌تنها به بیان مواضع رسمی درباره تحولات بین‌المللی نظیر مذاکرات یا میانجیگری عمان یا واکنش به سخنان اخیر رئیس‌جمهور آمریکا اختصاص یافت، بلکه زمینه‌ای برای پاسخ‌گویی به دغدغه‌های عمومی نظیر زمان آغاز مدارس، وضعیت دریاچه ارومیه، سیاست‌های ارز، تنظیم بازار گوشت و چگونگی توزیع کالاهای اساسی بود. وزرا در سخنان خود تلاش کردند از یک سو دستاوردهای دولت در مدیریت چالش‌های داخلی را به تصویر بکشند و از سوی دیگر، با ارجاع به تهدیدات خارجی، بر ضرورت هم‌گرایی منطقه‌ای و ایستادگی در برابر فشارهای بین‌المللی تأکید ورزند. هم‌زمان، سخنگوی دولت با زبانی صریح به برخی گمانه‌زنی‌ها درباره سیاست‌گذاری‌های داخلی پاسخ داد و با ارجاع به مصوبات و طرح‌های اجرایی تازه، تلاش کرد تصویری از نظم و پیگیری برنامه‌های بلندمدت دولت ارائه دهد. آنچه در ادامه می‌خوانید، گزارشی از این سخنان و اظهارات است.

منتظرم عمن، زمان و محل دربعدي مذاکرات را اعلام کند

عباس عراقچی در حاشیه جلسه هیئت دولت در جمع خبرنگاران اظهار کرد: منتظر هستیم کشور عمان زمان و محل دور بعدی مذاکرات را اعلام کند. بنای ما تاکنون ادامه مذاکرات است. در دور گذشته مذاکرات بسیار سختی داشته‌ایم. بحث غنی‌سازی از اصول بنیادین ما در مذاکرات است. او درباره اظهارات ترامپ علیه ایران در عربستان، گفت: متأسفانه دیدگاه فریب‌کارانه‌ای از سوی ترامپ مطرح شد. آنچه او درباره تمایل کشورهای منطقه به داشتن مسیر پیشرفت و شکوفایی اظهار کرد، همان مسیری است که مردم ایران برای داشتن کشوری آزاد، مستقل، مردم‌سالار و پیشرفته انتخاب کرده‌اند. ولی آمریکا با فشارها، تحریم‌ها و تهدیدات نظامی و غیرنظامی مانع پیشرفت کشور ما شده است. سیاست‌های استیلاطلبانه آمریکا عامل مشکلات اقتصادی کشورمان است و خواهان یک نظام غیرمستقل است که این با خواست ملت ایران متفاوت است. وزیر امور خارجه بیان کرد: ترامپ سیاست فشار حداکثری را دنبال می‌کند. او تمکین و تهدیدات و جنایات اسرائیل را نادیده می‌گیرد و ایران را به‌عنوان تهدید معرفی می‌کند. چه کسی در غزه ۶۰ هزار نفر را کشته‌اند و به لبنان، یمن و سوریه حمله می‌کند؟ میزان اشغالگری رژیم صهیونیستی در ماه‌های اخیر در سوریه از کل مساحت غزه هم بیشتر است. ملت غزه را در محاصره قرار داده، ولی ایران را به‌عنوان تهدید معرفی می‌کنند. عراقچی درباره سفر رئیس‌جمهور روسیه گفت: در حال مشورت با طرف روسی هستیم تا این سفر در زمان خودش انجام شود. وزیر خارجه درباره دلیل سفر خود به عربستان و قطر خاطرنشان کرد: ما کشورهای منطقه از جمله عربستان، قطر و امارات و دوحستان خود یمن و روسیه و کشورهای اروپایی را به طور مرتب در جریان مذاکره قرار داده و مشورت می‌کنیم و بسیار علاقه‌مندیم که یک تفاهم منطقه‌ای نسبت به توافق احتمالی ایجاد شود تا به افزایش امنیت منطقه‌ای بدون دخالت کشورهای خارجی منجر شود. امیدواریم هیچ‌گونه تگرانی برای این کشورها درباره مذاکرات ایجاد نشود.

جابه‌جایی مجدد ساعت آغاز به کار مدارس انجام نمی‌شود

فاطمه مهاجرانی در حاشیه جلسه هیئت دولت با اشاره به مصوبات جلسات اخیر هیئت وزیران اظهار کرد: تسری بخشودگی سود، کارمزد و جریمه دیرکرد تسهیلات پرداختی به زلزله‌زدگان کرمانشاه در سال ۹۶ به تصویب رسید. این بخشودگی به شهرستان‌های ثلاث باباجانی، جوانرود، روانسر، پاوه، اسلام‌آباد غرب، دالاهو و بخش‌هایی از ماهی‌دشت تسری پیدا کرد. همچنین افزایش بارانه قابل پرداخت مراکز زیرفردولتی و حق پرستاری افراد دارای آسیب نخاعی و حق پرستاری مددکاری افراد دارای معلولیت شدید و خیلی شدید تصویب شد. آیین‌نامه اجرائی اسناد آمایش سرزمینی نیز به تصویب رسید. او ادامه داد: بسته‌ای از سسوی وزارت نیرو درباره اقدامات عملیاتی مدیریتی مصرف برق در اوج مصرف ارائه و تصمیمات لازم گرفته شد. در جلسه امروزه مقرر شد معاونت علمی ریاست‌جمهوری طرف مدت یک ماه برای وزارت‌خانه‌ها مستقر در تهران به اندازه ظرفیت صفوری آنها صفحات خودرادی نصب کند تا به صرفه‌جویی مصرف انرژی کمک کند. تعیین نصاب معاملات ۱۴۰۴ تصویب شد. همچنین آیین‌نامه اجرائی خرید تضمینی کندم و شرکت مادر‌تخصصی بازرگانی دولتی ایران به‌عنوان دستگاه مجری خرید کندم تصویب شد. بر این اساس قیمت کندم معمولی ۲۰۵ هزار ریال و کندم درم با قیمت ۲۱۰ هزار ریال به تصویب رسید. قیمت کندم صنف و صنف ۲۱۷هزارو ۷۰۰ ریال به تصویب رسید. قیمت کندمی که برای تولید آرد ماکارونی لازم است، ۱۷ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم مصوب شد.سخنگوی دولت افزود: همچنین اساسنامه سازمان امور اجتماعی وزارت کشور به تصویب رسید. سند نظام فنی و اجرایی یکپارچه کشور نیز تصویب شد. تصویب این سند کمک می‌کند تا پروژه‌های نیمه‌تمام ما به حداقل برسد. همچنین سامانه فوآد با شماره تلفن ۱۲۸ درمورد فوریت‌های اداری به تصویب رسید تا مردم از این طریق بتوانند مسائل اداری را منتقل کنند. این مصوبه در راستای افزایش بهره‌وری و افزایش رضایت‌مندی است. آیین‌نامه قانون تأمین مالی و زیرساخت‌ها به تصویب رسید. همچنین امهال سررسیدشده سازمان انرژی اتمی به بانک مرکزی برای نیروگاه اتمی بوشهر تصویب شد. همچنین اصلاح آیین‌نامه اجرائی ذخایر راهبردی و کالاهای اساسی نیز مصوب شد. مرجعیت ملی کنسوانسیون تفوع زستی نیز از وزارت جهاد کشاورزی به سازمان حفاظت از محیط زیست منتقل شد. تشکیل ستاد هوش مصنوعی امروز به تصویب رسید. او در پاسخ به این پرسش که چرا در نمایشگاه کتاب فروشندگان کتاب از ناشران جدا شده‌اند، گفت: این سیاست در راستای توجه به ناشران انجام شد و بنا شد از روز بیست‌وهشتم اردیبهشت کتاب‌فروشان نیز در نمایشگاه حضور داشته باشند. سخنگوی دولت درباره احتمال تغییر ساعت آغاز به کار مدارس خاطرنشان کرد: اطلاع داریم که تغییر ساعت آغاز به کار مدارس در جامعه ایجاد نارضایتی کرده ولی چند روز بیشتر تا پایان مدارس باقی نمانده است و جابه‌جاکردن دوباره این ساعت انجام نمی‌شود. مهاجرانی در واکنش به اظهارات ترامپ در عربستان درمورد خلیج فارس گفت: این خلیج تا ابد فارس خواهد بود. او درباره زمان معرفی وزیر پیشنهادهی اقتصاد گفت: دولت در مهلت قانونی خود وزیر پیشنهادهی را به مجلس شورای اسلامی معرفی خواهد کرد. پاسخوی دولت در پاسخ به این پرسش که چه پاسخی به اظهارات ترامپ درباره نظام حکمرانی در ایران دارید، گفت: «ای مگس عرصه سیمرغ نه جولانگه توست».مهاجرانی در پاسخ به این سؤال که چرا اجازه ادامه فعالیت به بایک زنجانی داده شده است، اظهار کرد: چنین موضوعاتی را خود قوه قضائیه پاسخ می‌دهد. اگر برای کسی منع فعالیت اعلام نشود، فعالیت او مشکلی نخواهد داشت. او درباره سفرهای خود به

استان‌ها که با همراهی رسانه‌ها انجام می‌شود، خاطرنشان کرد: این سفرها تشریفاتی نیست و با پرواز عمومی انجام شد. اگر رسانه‌ها دستاوردهای کشور را از نزدیک ببینند می‌توانند آن را بهتر به مردم منتقل کنند.

عبدالرحمن فتح‌اللهی: انحلال حزب کارگران کردستان (پ‌ک)
در ۱۲ می ۲۰۲۵ (۲۲ اردیبهشت ۱۴۰۴)، نقطه عطفی در تاریخ سیاسی ترکیه و خاورمیانه بود که نه‌تنها به چهار دهه درگیری مسلحانه پایان داد، بلکه پرده از یک استراتژی کلان سیاسی–امنیتی آشکارا برداشت. این تصمیم که ریشه در بیانه فوریه ۲۰۲۵ (نهم اسفند ۱۴۰۳) عبدالله اوجلان، رهبر زندانی پ‌ک، داشت، در کنگره ۵ تا ۷ می در شمال عراق نهایی شد و به گفته اوجلان، با هدف جایگزینی مبارزه مسلحانه با فعالیت‌های مدنی ودموکراتیک رقم خورد. این تحول که رجب طیب اردوغان آن را گامی به سوی «ترکیه‌ای عاری از تروریسم» خواند، با استقبال محتاطانه‌ای از سوی نخبیروان بارزانی، رئیس اقلیم کردستان و هاکان فیدان، وزیر خارجه ترکیه، مواجه شد که آن را «تاریخی» و پابهای برای صلح پایدار دانستند.
بنا این حال، انحلال پ‌ک که زمانی رؤیای دولت مستقل کردی را در سر داشت و سپس به دنبال خودمختاری فرهنگی بود، پرسش‌هایی درباره آینده کردهای منطقه، به‌ویژه در سوریه و عراق نیز مطرح کرده است. نیروهای دموکراتیک سوریه (SDF)، که آشکارا آنها را شاخه پ‌ک می‌داند، تأکید کردند این انحلال شامل آنها نمی‌شود؛ نشان‌های از پیچیدگی‌های پیش‌رو در معادلات منطقه‌ای، در این بین اسماعیل بقالی، سخنگوی وزارت امور خارجه ایران، ضمن استقبال از بیانه اعلام کنارگذاشتن سلاح و انحلال پ‌ک تأکید کرد: «بیانه مذکور (اعلام انحلال پ‌ک) را گامی مهم در جهت نفی خشونت و تقویت امنیت می‌دانیم و امیدواریم تکمیل این روند به ارتقای ثبات و آرامش در ترکیه و منطقه منجر شود.»
پیش‌شک در این بین، انحلال پ‌ک می‌تواند تأثیرات جدی روی توازن قدرت به نفع ترکیه در سطح منطقه داشته باشد؛ چراکه این اتفاق (که برخی آن را معامله‌ای برای تثبیت قدرت اردوغان می‌دانند)، با اشاره به پیمان لوزان در بیانه پ‌ک، سیگنالی از تغییر پارادایم سیاسی کردها به سوی مطالبات مدنی بود که هم‌زمان می‌تواند نظم جدید و معادلات تازه‌ای را به سطح منطقه و خاصه کشورهای درگیر تحمیل کند.
پیرو آنچه گفته شد، احسان هوشمند به‌عنوان پژوهشگر ارشد حوزه اقوام، در گفت‌وگو با «شرق»، ذیل تحلیل خود، این تحول را نه‌فقط پایان عمر سیاسی–نظامی یک گروه، بلکه بازتعریف هویت کردی و ژئوپلیتیک منطقه می‌داند. در پیوست نکته یادشده، هوشمند با نگاهی تفسیری به ابرپروژه انحلال پ‌ک، از تبعات ژئوپلیتیکی آن و ضرورت هوشیاری منطقه‌ای در برابر بلندپروازی‌های آشکارا و شخص اردوغان سخن می‌گوید.

●●●

✚ جناب هوشمند، برای آغاز مصاحبه، ارجاعی به گفت‌وگوی اسفندماه با حضرت‌عالی داشته باشیم که به تحلیل بیانه و پیام عبدالله اوجلان اختصاص داشت. اما نکته اینجاست که در این باره ۲۳ روزه از بیانه نهم اسفند ۱۴۰۳ (اوجلان) تا انحلال پ‌ک در دوشنبه جاری، حداقل دو اتفاق مهم روی داد که طیفی از ناظران را به این سمت کشانده بود که یا انحلال پ‌ک از دستور کار خارج می‌شود یا حداقل به تأخیر خواهد افتاد. نخستین موضوع به اعتراضات گسترده در ترکیه بعد از دستگیری اکرم امام‌اوغلو بازمی‌گردد که جایگاه اردوغان و حزب حاکم (AKP) را به شدت تضعیف کرد و دومین موضوع ناظر به خروجی نه‌آنگدان مثبت توافق بین مظلوم کوبانی و احمد الشرع بود که چندان با مطالبات کردهای سوریه همخوانی نداشت. اما باید پرسید که چه شد که حداقل این دو عامل باعث تأخیر در انحلال پ‌ک نشد؟

پاسخ به این سؤال شما در این حقیقت نهفته است که بیانه عبدالله اوجلان و تصمیم برای انحلال پ‌ک یک «روند» یا «پروسه طبیعی» نبود، بلکه به باور من یک «ابرپروژه» بزرگ امنیتی است که در دستگاه‌های امنیتی ترکیه تعریف شده است. این نکته را در مصاحبه اسفندماه با شما در همین روزنامه «شرق» تحلیل و تبیین کردم. لذا اگر بپذیریم که پای یک ابرپروژه در میان است، دیگر برخی اتفاقات آتی و پیش‌بینی‌نشده مانند اعتراضات در ترکیه پس از دستگیری اکرم امام‌اوغلو یا آنچه شما خروجی توافق بین مظلوم کوبانی و احمد الشرع می‌دانید، باعث نمی‌شود این اتفاق (انحلال پ‌ک) از دستور کار خارج شود، یا حداقل به تأخیر بیفتد. احتمالاً هر دو موضوع، یعنی اعلام انحلال و نیز بازداشت آقای اکرم امام‌اوغلو دو ضلع این ابرپروژه امنیتی است. البته این به معنای عدم استهلاک ایدئولوژی جریان‌های چپ مارکسیستی و در اینجا استهلاک ایدئولوژی پ‌ک هم هست. به بیان دیگر، ابتدا از نظر ایدئولوژی چپ سازمان کارگران کردستان ترکیه با بن‌بست مواجه شد و سپس راه برای اعلام بن‌بست نظری توسط اوجلان فراهم شد. شاید اگر اوجلان بازداشت نمی‌شد و سال‌های زیادی در زندان نبود، این تغییر نگرش روی نمی‌داد.

✚ همین‌جا توقف کنیم. این ابرپروژه‌ای که به آن اشاره دارید با ملاحظات جدید چه حدود و ثغور یا ابعادی دارد؟

این ابرپروژه دارای دو وجه برجسته است که یک وجه آن داومی است و وجه دیگر آن بیرونی خواهد بود. در وجه داخلی، ما شامل دو بخش هستیم که یک بخش آن به عبدالله اوجلان و پ‌ک برمی‌گردد و بخش دوم آن به اکرم امام‌اوغلو و حزب متبوعش (جمهوری‌خواه خلق) ارتباط دارد که به نوعی میراث‌آر تاوتوک است و اصطلاحاً یک جریان چپ میانه و معتدل محسوب می‌شود. این جریان اکنون در یک رقابت سیاسی با اردوغان قرار دارد و همان‌طور که گفتم اگر بیانه اوجلان و انحلال پ‌ک نبود چه‌بسا در انتخابات پیش‌رو در سه سال آینده، حزب حاکم ترکیه باید قدرت را به امام‌اغلو و حزیش واگذار می‌کرد. ضمن اینکه در موضوع داخلی باید به گزاره جانشینی اردوغان هم فکر کرد. به هر حال کهولت سنی، وضعیت جسمانی و همچنین شرایط سیاسی–اجتماعی در ترکیه باعث شده است اردوغان کم‌کم به فکر جایگزین بعدی خود باشد که بتواند حزب حاکم را کماکان در قدرت نگه دارد. لذا اگر از این منظر به موضوع نگاه کنیم، این ابرپروژه‌ای که مطرح کردم یک بُعد «رای‌سوز» و یک بُعد «رای‌ساز» داشت.

✚ به چه معنا؟

به این معنا که این ابرپروژه در موضوع مشخص دستگیری اکرم امام‌اوغلو و چند صد نفری که در جریان اعتراضات ترکیه بازداشت شدند، باعث شد بخش‌های غربی ترکیه که

نگاهی به تبعات و آثار انحلال پ‌ک در گفت‌وگوی «شرق» با احسان هوشمند

چپ در محاق

هدف بعدی ترکیه احتمالاً انحلال یا تضعیف اقلیم کردستان عراق است

حزب کارگران کردستان ترکیه که در رهبری اوجلان حل شده‌اند، دچار شوکی عمیق شده‌اند و نمی‌دانند چرا اوجلان چنین تصمیمی اتخاذ کرده و پیامدهای بعدی آن چیست. هرچند عبدالله اوجلان مسئولیت پیامدهای این تصمیم را به صورت علنی پذیرفته است. این نکته نیز مهم است که در فضای رسانه‌ای کردهای ترکیه و حتی خارج از ترکیه و احزاب کرد در دیگر مناطق بدون آنکه این وضعیت را به فرصتی برای بازاندیشی و انتقاد و ارزیابی و بازبینی گذشته بدل کنند و به نقادی عملکرد و هدف بپردازند یا نگاهی نوستالژیک در حال رؤیابردازی هستند. این نخستین باری است که در ترکیه حزبی با چنین سوابقی از درگیری نظامی و استمرار چنددهه‌ای فعالیت مسلحانه به صورت رسمی انحلال خود را اعلام می‌کند. مهم نیست که آیا این انحلال به نتیجه می‌رسد یا خیر، بلکه آنچه مهم است، بن‌بستی است که به صورت نظری بر این حزب حاکم شده است. آیا امروز گروهی این پرسش را طرح نمی‌کنند که در حالی پ‌ک و رهبری پ‌ک گروه زیادی را به کام مرگ فرستاد و با سردان شعارهای فریبنده برآمده از رویکرد مارکسیستی و چپ چند هزار نفر را به مبارزه مسلحانه و مرگ و کشتن و مردن واداشت، چرا رهبری پ‌ک امروز از زندگی سخن می‌گوید؟ آیا برای نیروهای ساده مسلح هم روا بود و برای رهبران حزب ادامه زندگی؟

✚ در چند جای مصاحبه به موضوع آینده و سرنوشت چپ‌ها اشاره داشتید. لذا جا دارد به شکل متمرکزتر این را هم واکاوی کنیم که با انحلال پ‌ک، عملاً چپ برای همیشه به محاق رفت و باید روی آن خاک ریخت؟

بله، البته نه برای آینده نامعلوم، بلکه برای آینده پیش‌رو. مشخصاً از پیام اسفند ماه عبدالله، چپ در سطح جهانی و بین‌المللی دچار یک شوک بی‌سابقه شده است. به هر حال به دلیل وسعت و گستردگی فعالیت‌های پ‌ک و همچنین جمعیت بسیار بالایی که درگیر اقدامات آنها بودند و همچنین به دلیل حضور بخشی از هواداران چپ پ‌ک در اروپا، انحلال آن واکنش‌های بسیار گسترده‌ای در سطح بین‌المللی داشت. در طول این سال‌ها، جریان‌های چپ سایر کشورها از پ‌ک حمایت جدی داشتند. اما اکنون چپ در یک شوک بعد از پیام عبدالله اوجلان قرار دارد و انحلال پ‌ک هم این شوک را تشدید کرده است. همان‌طور که در مصاحبه اسفند ماه سال قبل با شما تأکید کردم، بخش مهمی از پیام عبدالله اوجلان ناظر به حوزه نظری مواضع او بود. جدا از مسئله انحلال و خلع سلاح، موضوع بسیار کلیدی از اینجا بود که عبدالله اوجلان ادعان داشت و اعتراف کرد که دیگر چپ توان پاسخ‌گویی به شرایط جدید را ندارد. عبدالله اوجلان معترف بود که جریان چپ در پ‌ک با یک بن‌بست نظری مواجه است. یعنی عبدالله اوجلان به این باور رسید که آن ایدئولوژی و دستگاه نظریه چپ که از طریق آن به قول خودش دنبال احقاق حقوق کردها بود، دیگر نمی‌تواند در شرایط کنونی جوابگو باشد و سوسیالیسم رال یا زلال سوسیالیسم دیگر به پایان عمر خود رسیده است. شکستی فاجعه‌بار با حدود ۴۰ هزار کشته که رقم فاجعه‌باری است. یعنی اوجلان در پیام خود به‌صراحت گفت که دیگر نمی‌توان به صورت نظری از ایده خودمختاری و فدرالیسم و حتی استقلال کردستان دفاع کرد و این ایده با بن‌بست نظری روبه‌رو شده است.

✚ پس پیام عبدالله اوجلان را باید چگونه تفسیر کرد؛ یک نوع هجرت نظری است یا مرگ نظری؟

✚ بیشتر مرگ نظری است. چون باعث مرگ چپ کردی و مرگ پ‌ک شد؛ غیر از این است؟

نه، پیام اوجلان درعین‌حال که به نوعی از پایان نظریه چپ در میان نیروهای مسلح کرد ترکیه خبر می‌دهد، به نحوی هم کوچ از دستگاه نظری چپ مارکسیستی به سمت دستگاه نظری لیبرالیستی شهروندمحور بود. پس اگر بپذیریم که عبدالله اوجلان با این تغییر پارادایم نظری به سمت پیگیری مطالبات و خواسته‌های شهروندی از طریق دموکراسی، صندوق رأی و فعالیت‌های مدنی و عمومی، البته نه به معنای چپ آن، بلکه به معنای لیبرالی حرکت کرده است، قطعاً در این مدت یک بن‌بست را هم برای تحركات و اقدامات و سیاست‌های پ‌ک به وجود آورد که دیگر نمی‌توان با آن دستگاه نظریه چپ در طول ۴۵ سال گذشته به فعالیت ادامه داد. هرچند بیانه پایانی کنگره ۱۲ پ‌ک متأسفانه با شعارهای چپ و زنده‌باد سوسیالیسم به پایان رسید، اما در عالم واقع چپ و مذهبی‌کردی با بن‌بست هولناک و تراژیکی روبه‌رو شد. آن هم پس از کشتاندن دهه‌ها هزار نفر به کام مرگ با زندان! اکنون راه برای این پرسش همواره شده است که چرا از ابتدا اوجلان و حزب متبوعش روش دیگری برای مبارزه در پیش نگرفت؟ حتی پ‌ک در این دوره چنددهه‌ای افراد زیادی از رقبا و نیز نیروهای سابق پ‌ک را ترور کرد. آیا اگر این تاریخ مورد بازبینی قرار گیرد، در دادگاه تاریخ پ‌ک و مهیب روی‌داده باشند؟

گزارش

با حضور مقام‌های ارشد بین‌المللی و تمرکز بر نظم نوین منطقه‌ای برگزار می‌شود:

«مجمع گفت‌وگوی تهران»؛ دیپلماسی در سایه بی‌نظمی جهانی

گروه سیاست، درحالی‌که منطقه خاورمیانه با تحولات سریع و گاه متضاد در عرصه‌های امنیتی، سیاسی و دیپلماتیک مواجه است، «مجمع گفت‌وگو–تهران» یار دیگر به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین زمینه‌های سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، در روزهای ۲۸ و ۲۹ اردیبهشت‌ماه در تهران برگزار می‌شود. این مجمع که اکنون با سابقه‌ای بیش از چهار دهه به کار خود ادامه می‌دهد، با هدف ایجاد فضایی غیررسمی برای تبادل دیدگاه‌ها میان بازیگران منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای، به یکی از نمادهای دیپلماسی چندجانبه در سیاست خارجی ایران بدل شده است. دوره جدید این مجمع با محوریت «عاملیت منطقه‌ای در نظم و بی‌نظمی جهانی؛ وفای با افتراق؟» برگزار می‌شود؛ عنوانی که به‌روشنی بازتاب‌دهنده دغدغه‌های جاری در ساختار امنیتی و نظم منطقه‌ای است. حضور هیئت‌هایی از سازمان ملل، مقامات ارشد دیپلماتیک از کشورهای اروپایی، آسیای مرکزی، حوزه خلیج فارس و همچنین مشارکت چین و روسیه در سطح معاون وزیر خارجه، نشان‌دهنده جایگاه این نشست در معماری گفت‌وگوی دیپلماتیک جمهوری اسلامی است. در شرایطی که نهادهای رسمی بین‌المللی با چالش ناکارآمدی در حل بحران‌های منطقه‌ای روبه‌رو هستند، مجامعی از این دست می‌کوشند با فراهم‌کردن فضای گفت‌وگو میان نخبگان، دیپلمات‌ها و تصمیم‌سازان، مسیرهای جایگزین برای درک متقابل و کاهش تنش‌ها ترسیم کنند. در همین باره طهر دیروز نشست خبری برگزار شد و سعید خطیب‌زاده، معاون وزیر امور خارجه، در جمع خبرنگاران اعلام کرد: «مجمع گفت‌وگوی تهران مهم‌ترین پلتفرم گفت‌وگوهای دیپلماتیک جمهوری اسلامی ایران است که بر پایه سنتی چهار دهه‌ای برگزار می‌شود. او افزود: در این دوره از مجمع، تحولات فلسطین، اقدامات رژیم صهیونیستی در غزه و لبنان و نظم نوین در جنوب اسلام محور بحث خواهند بود. همچنین نشست‌هایی تخصصی درباره تحریم‌های بین‌المللی برگزار خواهد شد. به گفته خطیب‌زاده، این رویداد کاملاً ملی است و سیاست خارجی در جمهوری اسلامی ایران به جناح‌های داخلی گره نمی‌خورد، او با اشاره به ادغام سه کنفرانس پیشین –خلیج فارس، آسیای مرکزی و قفقاز و افغانستان– در قالب مجمع گفت‌وگوی تهران طی هشت سال گذشته، این حرکت را تداوم یک سنت مؤثر توصیف کرد. این مقام ارشد وزارت خارجه خاطرنشان کرد کنفرانس اسمال در روزهای ۲۸ و ۲۹ اردیبهشت در مرکز مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت امور خارجه برگزار می‌شود. سال گذشته به دلیل شهادت رئیس‌جمهور و وزیر خارجه، این مجمع برگزار نشد اما امسال هم‌زمان با سالگرد آن خانه، از سر گرفته می‌شود. در این مجمع، حدود ۲۰۰ مهمان خارجی از جمله وزرای خارجه برخی کشورهای منطقه، هیئت‌هایی از کشورهای حوزه خلیج فارس و نیز ۴۰ میهمان از اروپا حضور خواهند داشت. چین و روسیه نیز به صورت معان وزیر خارجه در نشست شرکت می‌کنند. هیتی از افغانستان نیز در گفت‌وگوها شرکت خواهد کرد. خطیب‌زاده حضور رسانه‌ها را از اجرای اصلی رویداد دانست و گفت: اسمال حدود ۵۰ خبرنگار خارجی در کنار رسانه‌های داخلی، این نشست را پوشش خواهند داد. همچنین نمایندگانی از سازمان ملل نیز در این رویداد حضور دارند. او با اشاره به عنوان اسمال مجمع یعنی «عاملیت منطقه‌ای در نظم و بی‌نظمی جهانی؛ وفای با افتراق؟»، گفت این عنوان مناسب به شرایط فعلی منطقه انتخاب شده و محور گفت‌وگوها خواهد بود. مراسم افتتاحیه و اختتامیه در بالاترین سطح برگزار می‌شود. خطیب‌زاده همچنین اعلام کرد آقای عراقچی از ۱۰ مقام ارشد بین‌المللی برای حضور در مجمع دعوت کرده‌اند که بسیاری از آنها دعوت را پذیرفته‌اند. نشست هفتگی سخنگوی وزارت امور خارجه نیز هم‌زمان با برگزاری مجمع برگزار خواهد شد. او در پایان با تأکید بر نقش جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان یک کشتگر مسئول در عرصه بین‌المللی، بر لزوم برگزاری چنین پلتفرم‌هایی برای ایجاد فضای گفت‌وگو در موضوعات حساس جهانی تأکید کرد. مجمع گفت‌وگوی تهران زمینه‌ای برای تبادل نظر و تقویت تفاهم میان دیدگاه‌های متنوع است و گفت‌وگوهای آن فقط جنبه تشریفاتی ندارد.